

ИСПИТ ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 2

18. септембар 2022.

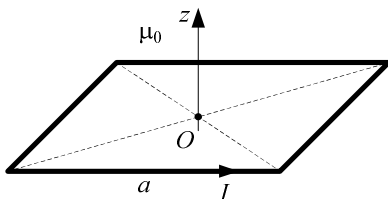
Напомене: Испит траје 180 минута. Није дозвољено напуштање сале 120 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба само овога папира и вежбанке, који се морају заједно предати. Вежбанку ставити у овај папир. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, учртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Питања и задаци ће бити прегледани само уколико се налазе на одговарајућим местима. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена. Употреба калкулатора није дозвољена.

Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)										КОЛОКВИЈУМ	УСМЕНА ПРОВЕРА		
Група са предавања		Индекс година/број		Презиме и име							Да		
П1	П2	П3	/							УКУПНО ИСПИТ			
ПИТАЊА					ЗАДАЦИ					УКУПНО ПОЕНА	КОНАЧНА ОЦЕНА		
1	2	3	4	5	6	Укупно	1	2	Укупно				

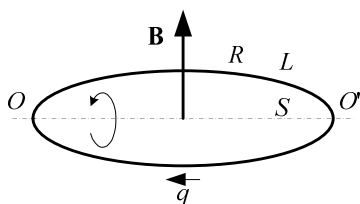
ПИТАЊА

1. У квадратној контури, странице a , постоји стална струја јачине I . Контура се налази у вакууму. Одредити израз за вектор магнетске индукције у центру контуре (тачка O).

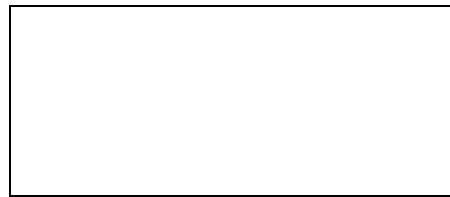
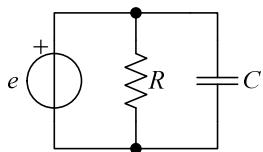

2. На танком торусу од картона, средњег обима $l = 30$ cm и квадратног попречног пресека странице $a = 1$ cm, налази се намотај од танке бакарне жице. Завојци намотаја мотани су равномерно и густо у једном слоју, дуж целог торуса. Индуктивност намотаја је $L = 3$ mH, а отпорност $R = 5$ Ω . За крајеве намотаја прикључен је генератор сталне електромоторне силе $E = 1$ V и занемарљиве унутрашње отпорности. Израчунати запреминску густину магнетске енергије у торусу.

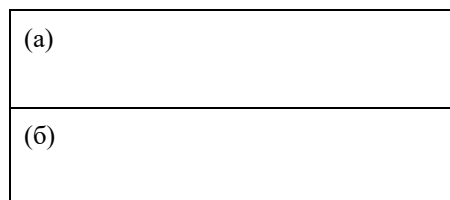
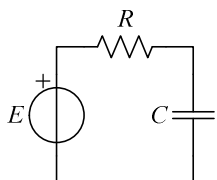
3. Равна галвански затворена контура, отпорности R и индуктивности L , налази се у сталном хомогеном магнетском пољу индукције $\mathbf{B}$, чији је вектор нормалан на раван контуре. Површина равне површи ослоњене на контуру је S . Затим се контура заротира око осе OO' , за угао $\alpha = \frac{2\pi}{3}$, у смеру означеном на слици. Одредити израз за наелектрисање протекло кроз контуру, q .

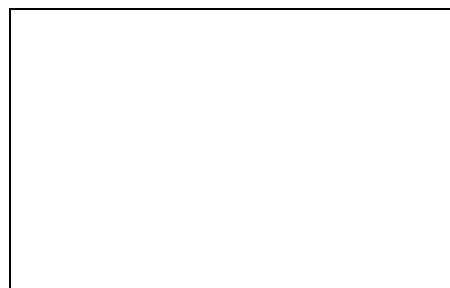
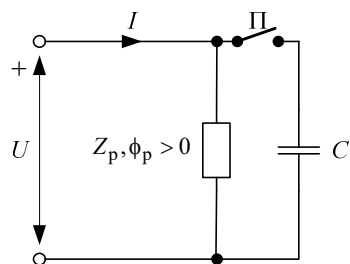
4. У колу на слици електромоторна сила идеалног напонског генератора је $e(t) = \begin{cases} 0, & t < 0 \\ E_0(1 - e^{-t/\tau}), & t \geq 0 \end{cases}$, где су $E_0 = 5 \text{ V}$ и $\tau = 50 \mu\text{s}$. Познати су и отпорност $R = 50 \Omega$ и капацитивност $C = 1 \mu\text{F}$. Израчунати тренутну снагу идеалног напонског генератора у тренутку $t = \tau$.

5. У колу простопериодичне струје приказаном на слици позната је комплексна снага идеалног напонског генератора $\underline{S}_E = (80 - j60) \text{ VA}$, кружна учестаност $\omega = 10^4 \text{ s}^{-1}$ и отпорност отпорника $R = 20 \Omega$. Израчунати (а) ефективну вредност електромоторне силе генератора и (б) капацитивност кондензатора.

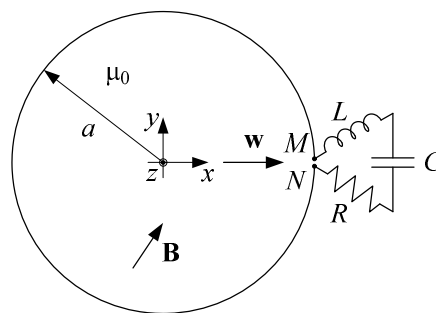
6. Претежно индуктивни монофазни пријемник фактора снаге $\cos \phi_p = 0,75$ прикључен је на простопериодичан напон ефективне вредности $U = 230 \text{ V}$ и учестаности $f = 50 \text{ Hz}$, при чему је активна снага пријемника $P = 100 \text{ W}$. Затварањем прекидача П паралелно пријемнику прикључује се кондензатор, чија је капацитивност C тако одабрана да је постигнута потпуна поправка фактора снаге. Израчунати однос ефективне вредности струје напојног вода, I , пре и после затварања прекидача. Затварањем прекидача не мења се напон U .

ЗАДАЦИ

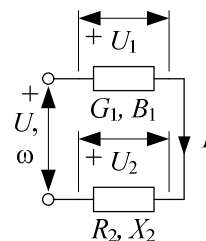
1. (Задатак се ради полазећи од прве стране вежбанке.)

Жичана контура, полупречника $a = \sqrt{3/\pi} \text{ m}$ и занемарљиве отпорности, ротира око x -осе константном угаonom брзином $\mathbf{w} = w_0 \mathbf{i}_x$ у хомогеном сталном страном магнетском пољу индукције $\mathbf{B} = B_0(2\mathbf{i}_x + 3\mathbf{i}_y + 4\mathbf{i}_z)$, $B_0 = 200 \mu\text{T}$, као што је приказано на слици. Контура је прекинута између две блиске тачке M и N , а у контуру је уметнута редна веза отпорника отпорности $R = 100 \Omega$, калема индуктивности $L = 100 \text{ mH}$ и кондензатора капацитивности $C = 10 \mu\text{F}$.
 (а) Израчунати w_0 тако да се у отпорнику R развија максимална средња снага.
 (б) Израчунату ту снагу. Занемарити појаву самоиндукције у контури. Околна средина је ваздух.

2. (Задатак се ради полазећи од последње стране вежбанке.)

Два пријемника су везана на ред и укључена у коло простопериодичне струје, као на слици. Под овим околностима познати су параметри првог пријемника $G_1 = 60 \mu\text{S}$ и $B_1 = -80 \mu\text{S}$, затим привидна и реактивна снага редне везе пријемника $S = 100 \text{ VA}$ и $Q = 60 \text{ var}$, а напон U_2 фазно предњачи струји I за $3\pi/4$. Израчунати ефективне вредности напона U_1 , U_2 и U .

ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА ИСПИТА ИЗ
ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 2 ОДРЖАНОГ 18. СЕПТЕМБРА 2022. ГОДИНЕ

ПИТАЊА

1. $\mathbf{B} = \frac{2\sqrt{2}\mu_0 I}{\pi a} \mathbf{i}_z$.

2. $w_m = 2 \text{ J/m}^3$.

3. $q = -\frac{3BS}{2R}$.

4. $p_E(t = \tau) = \frac{1}{2} \left(1 - \frac{1}{e}\right) W$, где је e основа природних логаритама.

5. (a) $E = 50 \text{ V}$ и (б) $C = \frac{20}{3} \mu\text{F}$.

6. $\frac{I^{(o)}}{I^{(z)}} = \frac{4}{3}$.

ЗАДАЦИ

1. (a) $w_0 = \sqrt{2} \cdot 10^3 \text{ rad/s}$. (б) $P_R = 60 \text{ mW}$.

2. $U_1 = 1 \text{ kV}$, $U_2 = 200\sqrt{2} \text{ V}$ и $U = 1 \text{ kV}$.

- РЕЗУЛТАТИ ИСПИТА БИЋЕ ОБЈАВЉЕНИ ДО 22. СЕПТЕМБРА У 21 ЧАС.
- УВИД У ЗАДАТКЕ (У САЛИ 56), САМО ЗА КАНДИДАТЕ КОЈИ НИСУ ПОЗВАНИ НА УСМЕНУ ПРОВЕРУ, ЈЕ 23. СЕПТЕМБРА ОД 8:00 ДО 8:45 ЧАСОВА.
- УСМЕНА ПРОВЕРА ПОЧИЊЕ 23. СЕПТЕМБРА У 9:00 ЧАСОВА, ПРЕМА РАСПОРЕДУ КОЈИ ЋЕ БИТИ НАКНАДНО ИСТАКНУТ.

Са предмета Основи електротехнике